

Tervishoiusektori tööohutuse ja töötervishoiu hea tava veebis

Ligikaudu 10% Euroopa Liidu töötajatest töötab tervishoiu ja hoolekande alal ja oluline osa neist haiglates. Seega on tervishoid Euroopas tööhõive poolest üks suurimaid sektoreid ja hõlmab väga erinevaid töökohti. Naised moodustavad ligikaudu 77% tööjõust. Euroopa andmete kohaselt on tervishoiusektoris tööõnnetuste määr EL keskmisest tasemest 34% võrra kõrgem. Peale selle on nimetatud sektor tööga seotud luu-lihaskonna kahjustuste sageduselt ehituse järel teisel kohal (*). Käesolevas teabelehes esitatakse sissejuhatavat teavet tervishoiusektori tööohutuse ja töötervishoiu kohta ja näpunäiteid selle kohta, kuidas agentuuri veebisaidilt selle sektori kohta teavet leida.

Tervishoiusektori põhilised riskitegurid ja nendega seotud terviseprobleemid on hästi dokumenteeritud (?). Need on järgmised:

- Luu-lihaskonna ülekoormus — ebaõiged tööasendid, suured koormused.
- Bioloogilised ained — mikroorganismid, viirused, nt HIV ja hepatiit B, saastunud veri.
- Keemilised ained — sealhulgas desinfitseerimisvahendid, anesteesiaaasid ja antibiootikumid. Need võivad kahjustada nahka või respiratoorset süsteemi või olla kantserogeensed.
- Radioloogilised ohutegurid.
- Vahelduvad vahetused, töörütm ja öötöö.
- Klientide vägivald.
- Muud stressi tekitavad tegurid — traumaatilised situatsioonid, töökorralduse tegurid ja suhted kolleegidega.
- Tööõnnetused — kukkumised, löikehaavad, nõelatorked, elektrilöögid jms.

Veebisaidi osa 'Topics' (Teemad) sisaldab linke kõigi nende küsimuste kohta.

Riskianalüüs ja tööohutuse ja töötervishoiu tõhus korraldus aitavad tervishoiutöötajate kokkupuudet ohtudega tööl oluliselt vältida ja vähendada.

See hõlmab tööohutuse ja töötervishoiu juhtimise süsteemi kehtestamist, ennetuspoliitikat ja riskianalüüsi, koolitust, töötajatega konsulteerimist, ennetustalituste varustamist piisavate ressursidega ning tööohutuse ja töötervishoiu integreerimist muudesse juhtimisprotsessidesse, nt hangetesse ja lepingute vähempakkumismenetlustesse. Nimelt:

- riskide hindamisel tuleb võtta arvesse kõiki olemasolevaid ohutegureid ning selgitada välja, keda võidakse kuidas kahjustada, ning võtta piisavaid meetmeid riskide ennetamiseks, eelkõige nende tekkimiseks;
- eduka juhtimise oluline osa on konsulteerimine töötajatega ja töötajate esindajate aktiivne kaasamine, näiteks ohutuskomiteede kaudu.

Leidke veebisaidil 'Teemade loetelu' ja klõpsake lisateabe saamiseks lõiku 'juhtimine', mis sisaldab linke.

Ohuteguritega võivad kokku puutuda kõik selle sektori elukutsete esindajad — mitte ainult õed, vaid ka teenindav abipersonal ja töölised, samuti mitmesugused spetsialistid, kaasa arvatud laboratooriumide töötajad ja anestezioloogid. Klõpsake konkreetsete kutsealadega seotud linkide leidmiseks osa 'Topics' (Teemad) lõiku 'occupations' (elukutsed).

Veebisaisisaldablinkemitesuguse teabeleidmiseks. Kontrollitud kvaliteediga linke on liikmesriikidest ja mujalt. Nende hulgas on tähtsamad tööohutuse ja töötervishoiu asutused, ametiühingute ja tööandjate liidud ja valitsusvälised organisatsioonid.

http://europe.osha.eu.int/good_practice/healthcare/

To help you find your way around, we have provided comments on the links and sorted them.

You can search the list of topics or search by the A to Z index or search the list of providers of information.

In the topics section you may find information on a topic by looking in the guides in the general section as well as under the specific topic section.

The Agency site links to "mirror" pages in the Member States and international countries, where you may find further information.

(*) Vt Eurostati andmeid väljaannetes Focus Theme 3, 16/2000 ja 17/2001, Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, Luxembourg.

(?) Vt näiteks 'Working Conditions in Hospitals in the European Union' (Töötingimused Euroopa Liidu haiglates), Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fond, EF/95/27/EN, ISBN 92-827-5776-5.

Nõelavigastused Personali vigastused kasutatud süstlanõeltega võivad mõjuda nii füüsiliselt kui ka emotsionaalselt, sest personal võib nakatuda sellisel verrega edasikanduvate viirustega, nt HIV või hepatiit B või C. Ennetusmeetmed on näiteks järgmised:

- Loobuge nõelte kasutamisest, kui on olemas ohutud ja tõhusad alternatiivid.
- Võtke kasutusele ohutusomadustega vahendid ning hinnake nende kasutamist, et määrata kindlaks kõige tõhusamad ja vastuvõetavamad neist.
- Muutke töövõtteid, mille puhul esineb nõelavigastuste oht, ja parandage nende ohutust. Vältige nõelte katete panemist.
- Õpetage töötajatele nõelte ohutut kasutamist ja kõrvaldamist sobivatesse teravate esemete nõudesse.

Tervishoiutöötajatel on oht saada kantavatelt kaitsekinnastelt **lateksiallergia**. Allergilisteks reaktsioonideks võivad olla nahalööve, nina-, siinuse- ja silmaprobleemid, astma või isegi šokk. Ennetusmeetmed on näiteks järgmised:

- Kasutage kindaid, milles ekstraheerivate lateksiproteiinide tase on madal.
- Piirake latekskinnaste kandmist ülesannetega, millega kaasneb nakkuseoht.
- Võimaluse korral kasutage puudrivabu kindaid.
- Kasutage latekskinnaste kandmisel häid hügieenitavasid, näiteks käte pesemine, ning vältige kaitsekreemide kasutamist.

Töö haiglates, kliinikutes jms allub kõigile **Euroopa tööohutuse ja töötervishoiu alastele direktiividele**. Liikmesriigid on rakendanud need direktiivid õigusaktidega ja täiendavate suuniste ja eeskirjadega. 'Raamdirektiivis' kehtestatakse hea halduse alused ja see hõlmab kõiki tervishoiusektoris esinevaid ohutegureid. Muudes direktiivides käsitletakse konkreetseid riske üksikasjalikumalt.

Patsientide abistamisel esineb tavaliselt pingutavat töstmist, **käsitsi teiseldamist ja pingutavaid tööasendeid**. Kuid see puudutab ka paljusid teisi tööülesandeid nagu pesu, kaupade, varude jms käsitsemine, kärude lükkamine, voodite, prügikastide jms käsitsemine ja koristamine. Pingutavaid tööasendeid võib esineda ka kirurgias või laboratooriumitöös. Ennetamiseks tuleb võtta arvesse näiteks järgmisi asjaolusid:

- Kas töökohti on analüüsitud käsitsi teiseldamise ja väsitavate asendite aspektist?
- Kas on võimalik kasutada tehnilisi abivahendeid või kohandatavaid seadmeid?
- Kas probleemi vältimiseks või vähendamiseks võib töökohta ümber korraldada?
- Kas pakutakse koolitust?
- Kas on loodud töötervishoiu järelevalve ja taastusravi talitused?

Tervishoiuasutustes on tähelepanu pööramine **küttele, valgustusele ja õhu kvaliteedile** sama tähtis kui ükskõik millises teises sektoris.

Vahetustega töö ja öötöö võivad põhjustada mitmeid terviseprobleeme ja suurendada tööstressi. Ennetus- ja kontrollimeetodite hulka kuulub töögraafikute parandamine, näiteks:

- Kas vahetused on korraldatud ettepoole suunatud rotatsiooniga – päevaselt öhtusele ja öisele?
- Kas töötajatel on piisavalt vaba aega, et end pärast öötööd välja magada?
- Kas vahetuse jooksul on piisavalt puhkempause?
- Kas vahetused planeeritakse ja tehakse töötajatele teatavaks varakult?
- Kas planeerimata muudatusi vahetustes on minimaalselt?

Tervishoiu alal on tööl osutunud valdavateks **psühhosotsiaalsed küsimused** näiteks klientide vägivald ja kolleegide poolne kiusamine ja muud stressi tekitavad tegurid. Täiendavateks stressiteguriteks võivad olla kokkupuutumine valudes inimeste ja surijatega, autonoomia puudumine ja töö monotoonsus teatavatel töökohtadel, meeskonnatöö puudumine, töö isolatsioonis ning toetuse ja tagasiside puudumine. Neid on aga võimalik ennetada ja piirata.

Tööohutuse ja töötervishoiu parandamine tervishoiusektoris on kasulik mitte ainult töötajatele, vaid ka kõigile ravalustele ning see vähendab kulusid.